

משפחה של יהלומים

ערכת חמ"ד ומכון מנהיגות "גשר"
ישראל ויהדות התפוצות

מיועד לכיתות ה'-ו'

מהדורה ניסיונית

תוכן

4	הקדמה
5	דברי ברכה - מכון מנהיגות "גשר"
6	משפחה של יהלומים
10	נותנים ידיים
14	שומרים על הזהות
20	"וקרב פזורינו"

ערכת "משפחה של יהלומים" הינה ערכה העוסקת בקשר עם יהדות התפוצות ומביאה לשיח הבית ספרי את המודעות, חיזוק הקשר וחשיבה על דרכי התקשרות ושותפות עם אחינו מעבר לים. ערכה זו מנכיחה את חיזוק הקשר באמצעות חוויה של משחוק המפתחת את השיח בין התלמידים ובינם לבין המורה באתגרים, בחשיבה, במודעות ומעל הכל בהבנה כי אנחנו חלק ממשפחה עצומה של "יהלומים". הערכה מביאה אל בתי החינוך כלי משחוק, לוחות הפעלה והצעות לדיון המצטרפות אל מערכים ותכניות נרחבות בחמ"ד העוסקות בטעם ובחיזוק הקשר עם יהדות התפוצות סביב מעגל השנה, ימי שיא בחמ"ד, דמויות החמ"ד, חמ"ד של חופש, אבני הדרך ותכניות נוספות. השכילו לצרוך ערכה זו ולהרחיב אותה למקצועות הלימוד, לשיח של בוגרים-צעירים במפגשי חברותות, בשיח קהילתי במפגשי קהילה, בקשרים בין הורים וילדים במפגשי במ"ה ומפגשי הורים וילדים, בחיבור אל משפחות העולים בקהילה, וביצירת קשר עם יהדות התפוצות במיזמים השונים של בית החינוך. אתר מינהל החמ"ד מהווה את המסגרת הכוללת של ערכה זו. באתר תוכלו למצוא מאמרים, מערכים, סרטונים, הפעלות והתייחסויות לפעילויות וימי השיא (QR למינהל).

בתפילה שנזכרה להעצים את ה"ביחד" של עם ישראל ולגלות את ה"יהלומים"!

בהערכה רבה,
משפחת החמ"ד

דברי ברכה - מכון מנהיגות "גשר"

"היהודים היו למעשה האומה הראשונה. הם הגיעו לזה אלפיים שנה לפני האחרים, ומה ששמר אותם יחד היה הנוסחה של 'כל ישראל ערבים זה בזה'. כל היהודים אחראים אחד לשני... אני לא יכול לדמיין משהו שיותר חשוב מכך היום. כשהעולם כולו הפך לגלובלי, אנחנו חייבים להשתמש במסורת העתיקה שלנו לבוא לעזרתם של יהודים אחרים היכן שהם זקוקים לכך. יהדות היא מוחות רבים, ולב אחד!"

כך אמר הרב לורד פרופסור ג'ונתן זקס ז"ל בסרטון האחרון שלו, לפני שהלך לעולמו בשבת פרשת וירא תשפ"א.

הרב זקס ז"ל היה איש יוצא דופן, הוגה דעות יהודי שכתב למעלה מ-30 ספרים, כיהן כרב הראשי של אנגליה במשך 22 שנים, בעל תואר לורד, תואר אבירות ועוד.

אך דבר אחד הוא לא היה - אזרח ישראלי. הוא היה יהודי שחי בתפוצות, וככזה הוא עסק רבות בטיב הקשר בין ישראל ליהדות התפוצות ולהיפך.

מה הם בשבילנו יהודי התפוצות? אחים רחוקים, או אנשים שלא אמורים לעניין אותנו בכלל?

הערכה שלפניכם מציעה תשובה - "משפחה של יהלומים". יהודי התפוצות הם חלק מהמשפחה היהודית, מהאומה הראשונה "שפועם בה לב אחד", כדברי הרב זקס. חשבו על זה רגע, בהעדר קשר עם יהודי התפוצות יכולנו להחמיץ ולא להכיר יהודים מעוררי השראה כמו הרב זקס ז"ל. אכן יהלום.

ידוע לכל כי בעידן שלנו אנחנו בעיקר מרוכזים ב"אני" וב"סלפי". ארגון "גשר" עוסק לאורך השנים דווקא ב"אנחנו", במה שמחבר בין חלקי העם השונים, בעם היהודי במובן הרחב שלו.

במגילת אסתר נאמר "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים". לכאורה סתירה בפסוק - גם עם אחד וגם מפורד?

אבל כאלה אנחנו מאז ועד היום, והאתגר הייחודי שלנו הוא להמשיך להרגיש "עם אחד" למרות שאנחנו מפוזרים על פני הגלובוס.

ערכה זו של החמ"ד בשיתוף "גשר" מזמינה את התלמידים לחשוב על האחים שלהם בתפוצות, על המשפחה הרחבה, על ה"אנחנו". באמצעות משחוק ושאלות חשיבה היא בונה אט אט את הקשר המיוחד, את הגשר, בין תלמידי החמ"ד לאחיהם בתפוצות.

אסתר מבקשת ממרדכי "לך כנוס את כל היהודים", מי ייתן והערכה הזו תהיה עוד צעד אחד בתהליך הכינוס שלנו יחד.

אני מבקשת להודות לגב' מיכל דה-האן על המסירות שלה לנושא ועל העבודה המשותפת ולכל הצוות הרחב של החמ"ד שעבד על הערכה. יישר כוחכם!

שירה שרז-זיק
מנהלת מכון המנהיגות של "גשר"

רציונאל:

יהודים הגרים בארץ-ישראל, ובפרט ילדים, אינם חשים את ההיקף הגדול של היהודים בעולם. התחושה של הקרוב והמוכר מביאה את ההסתכלות במבט מצומצם על אוכלוסיית היהודים הדומים והקרובים (אף במקרים בהם יש משפחה בחו"ל - מכירים אזורים מסוימים מאוד).

המשחק מביא את התלמידים להבנת ההיקף הגדול של היהודים בעולם, תוך התייחסות אליהם ברגשות של כבוד כמו אל יהלומים, וחשיבה על דרכים לחיזוק הקשר עם אחינו ה"יהלומים". מטרת המשחק:

להשיג כמה שיותר כרטיסי "יהלומים" - מספר היהודים בארצות השונות.

להגיע ל"אוצר" - להציע דרכים לחיזוק הקשר עם אחינו שבתפוצות.

אביזרים:

- מפת העולם
- 4 טבלאות אוצר
- 100 כרטיסי "יהלומים"
- 10 כרטיסי "אוצר"

הכנה למשחק

ב"ה, בשל השינויים באופן מתמיד במספר היהודים בכל אזור בארץ, ובשל הרצון לקרב את התלמידים ליהודים הרבים שגרים בעולם. התלמידים ימלאו את הנתונים של המשחק בעצמם.

1. עדכון מספר ה"יהלומים" - היהודים במפת העולם:

התלמידים יציינו במקומות המתאימים במפה על-פי הארצות את מספר היהודים הגרים בכל ארץ, לפי נתונים המפורסמים ברשת ובמקורות מידע אחרים.

2. עדכון שמות הארצות ומספר "היהלומים" בטבלאות האוצר:

התלמידים ימלאו את טבלאות האוצר על-פי הארצות בהן בחרו לציין במפה את מספר ה"יהלומים" - היהודים.

3. התלמידים יכתבו על כרטיסי היהלומים את המספרים של הארצות באופן אקראי, כל מספר על כרטיס נפרד.

מהלך המשחק

מניחים על השולחן את מפת העולם כשהיא גלויה ואת כרטיסי ה"יהלומים" כשפניהם כלפי מטה (הפוכים). כל שחקן מקבל "טבלת אוצרות" מכוונים את שעון החול.

- ✦ כל שחקן בתורו מרים "כרטיס יהלום" המציין מספר של יהודים הנמצא בארץ כלשהי בעולם.
- ✦ על השחקן למצוא את הארץ המתאימה במהירות האפשרית ולהצביע עליה במפה (ניתן להיעזר ב"טבלת האוצרות").
- ✦ השחקן יכול להרים כרטיסים עד לסיום שעון החול (מומלץ לבחור זמן שמותאם לגיל).
- ✦ השחקן שומר את כרטיסי היהלומים אצלו עד שיצבור 30 נקודות (בכל כרטיס יהלום מצוין בפניה ערך הנקודות).
- ✦ שחקן שהגיע ל- 30 נקודות מחזיר את הכרטיסים שבידו לתחתית הקופה ומקבל "כרטיס אוצר". עליו לענות / לבצע את המשימה הכתובה בכרטיס.

מנצח - התלמיד שהשיג כמה שיותר "כרטיסי אוצר".

נקודות לדיון בכיתה / בקבוצה

- ✧ המשמעות של קשר עם ה"יהלומים", אחינו היהודים שאנחנו לא מכירים אבל הם חלק משמעותי מאתנו. מדוע נבחר דווקא השימוש במונח "יהלומים"?
- ✧ חיזוק השיח סביב ההבנה שחלק מאוד גדול ומשמעותי לא נמצא אתנו בארץ, וחשיבה על דרכים שיעוררו את המודעות בארץ לפעול לקשר איתם.
- ✧ חשיפה לעולם היהדות הנרחב שיש בתפוצות: בתי חינוך, קהילות, בתי כנסת.
- ✧ חשיבה על החשיבות של שמירה על הקשר עם המשפחה הגדולה של ה"יהלומים" (ניתן להיעזר בסרטון ידידי החמ"ד באתר החמ"ד).

כרטיסי אוצר

חלק מכרטיסי האוצר מופיעים פעמיים.

1. איזו מתנה מיוחדת היית רוצה להקדיש / לשלוח למשפחה של היהלומים שלנו שמעבר לים?
2. איזה שיר מיוחד היית רוצה להקדיש למשפחה של היהלומים שלנו שמעבר לים ומדוע?
3. חשוב על מעשה מיוחד שאתה יכול לעשות היום בשביל משפחת היהלומים שלנו שמעבר לים, ושתף.
4. איזו תפילה מיוחדת היית רוצה לנסח עבור משפחת היהלומים שלנו שמעבר לים?
5. איזה מעשה מיוחד היה מרגש ילד בגילך ממשפחת היהלומים שלנו שמעבר לים?
6. עם אלו שותפים (חברים, בני משפחה, שכנים, מורים) תוכל לתכנן משהו מיוחד עבור משפחת היהלומים שלנו שמעבר לים?
7. לאיזה יום מיוחד בשנה היית רוצה להכין / לשלוח ברכה / מתנה עבור משפחת היהלומים שלנו שמעבר לים?

מהות המשחק:

העיסוק בנושא של יהדות התפוצות הינו מעט רחוק עבור רוב התלמידים. הם אינם נחשפים באופן משמעותי אל היהודים הנמצאים בעולם, ויותר מכך, הם אינם מרגישים שותפות וחלק מהאחריות לפעול בנושא זה. המשחק בא להנכיח ולקרר את התלמידים אל המציאות של היהודים בעולם תוך חשיפה וחשיבה על ביטויים מעשיים מעולמם המבטאים שותפות ואחריות. השלב הראשוני הוא הנכחה של השותפות והביחד, התרומה של כל תלמיד וכל פעולה של תלמיד לחיבורים ולאחריות, ומתוך כך אף חשיבה אישית של כל תלמיד על דרכים ורעיונות בהם ניתן להוסיף שותפויות בתחום. איסוף של הדרכים לשותפות ול"ביחד" במשחק מביאים למושג "אחים אנחנו" - הבנה כי האחריות והשותפות היא כלפי ה"אחים" היקרים שלנו, "משפחה של יהלומים".

מטרות המשחק:

להשיג את כל סוגי קלפי השותפות - "אחים אנחנו".
להשיג כמה שיותר צמידים של שותפות.

אביזרים:

- 100 כרטיסי דמויות (10 סוגים שונים).
- מומלץ להתאים את כמות הקלפים למספר המשתתפים ולרמתם.
- 10 צמידים "אחים אנחנו".

הסבר מקדים:

הקלפים כוללים 9 סוגי דמויות שונות המושיטות ידיים ודמות אחת שאינה מושיטה ידיים.

בתחתית של כל כרטיס דמות שמושיטה ידיים מופיעה אחת האותיות מצירוף המילים: "אחים אנחנו".

צירוף של כל הדמויות שמושיטות ידיים מביא ל"צמיד של שותפות".

דמות שאינה מושיטה ידיים גורמת לנו להתחיל לשתף פעולה מחדש (לחשוב איך משתפים את כולם).

הכנה: גזירת הקלפים.

הכנת הצמידים: יש לגזור את הצמידים ולחבר אותם בגומייה / בסרט הדבקה.

מהלך המשחק

מניחים את ערמת הקלפים מעורבבת במרכז השולחן.

השחקן הצעיר ביותר מתחיל.

כל שחקן בתורו מרים כמה קלפים שירצה. במידה ונפתח לו קלף של דמות שאינה מושיטה ידיים - עליו להחזיר את כל הקלפים לקופה.

שחקן שהצליח להשיג את כל הדמויות שמושיטות ידיים מרים את אחד מהצמידים. במידה והשחקן הצליח לבצע את המשימה המופיעה בצמיד - הוא מקבל את הצמיד.

מנצח - השחקן שהצליח להשיג הכי הרבה צמידים של שותפות.

משפטים על הצמידים

1. **נותנים יד במחשבה** - חשוב על זמנים מיוחדים בהם נחשוב באופן מיוחד על האחים שמעבר לים.
2. **נותנים יד בדיבור** - נסח משפט משמעותי שיחזק אותנו בקשר אל האחים שמעבר לים.
3. **נותנים יד במעשה** - חשוב על מעשה מיוחד שאנחנו יכולים לעשות עבור האחים שמעבר לים.
4. **נותנים יד בתפילה** - חשוב על תפילה מיוחדת שהיית רוצה להקדיש / לנסח עבור האחים שמעבר לים.
5. **נותנים יד במודעות** - שתף במידע מיוחד שיש לך בקשר לאחים שמעבר לים.
6. **נותנים יד בסדר היום** - חשוב על זמן מסוים ביום שאפשר לפעול / לחשוב יותר על האחים שמעבר לים.
7. **נותנים יד בהבנה** - חשוב על אתגר (התמודדות) שיש לאחים שמעבר לים.
8. **נותנים יד בזמנים מיוחדים** - חשוב על הזמנים בהם הקשר עם "אחים אנחנו" משמעותי ביותר.
9. **נותנים יד במצוות** - חשוב על מצוות הקשורות לקשר שלנו עם האחים שמעבר לים.
10. **נותנים יד בזכות** - נסח משפט על הזכות הגדולה להיות עם שעל אף שאיננו במקום אחד - הוא דואג, שותף ועוזר.

נקודות לדיון:

- המשמעות של ערבות הדדית, נתינת התורה מתוך ערבות "כאיש אחד בלב אחד" (שמות י"ט, ב', רש"י).
- העמקה במצוות התורה העוסקות בשותפות ובערבות הדדית.
- חשיבה על הדרכים השונות להעמקת השותפות והקשר עם אחינו היהודים שאינם בארץ ואיננו מכירים אותם.
- העמקה בחשיבות של המודעות ל"שותפות" ועל הדרכים שאפשר לעורר למודעות.

מגלים את הזהות

מהות המשחק

היהודים בתפוצות מתמודדים עם אתגרים מאוד משמעותיים של זהות והתנהלות קיומית ורוחנית בתפוצות. חשיפה של האתגרים והעלאתם למודעות בקרב התלמידים הינה משמעותית ביותר ומביאה להגברת תחושת האחידות, הדאגה והשותפות של יהודי הארץ עם יהודי התפוצות. המשחק מביא תמונות המעלות את האתגרים מתוך חידות, כמו גם את ההזדמנויות של היהודים בארץ ללמוד על התחום, לסייע ועוד.

מטרת המשחק

למצוא את התשובות בחידות מתוך התמונות.

אביזרים:

- לוחות של תמונות + שאלות.

מהלך המשחק

הפעילות יכולה להתבצע על-ידי תלייה של התמונות כלוחות קיר / חלוקה לקבוצות / זוגות / עבודה פרטנית יחידנית / הקרנה על הלוח של התמונה המובאת באופן אינטרנטי. לוחות התמונות מסתירים את התשובות לחידות. החידות מזמינות להתבוננות על האתגרים בתפוצות לעומת המצב בארץ, כמו גם על ההזדמנויות לסייע ולתמוך. שחקן / קבוצה שעונה על חידה צריכה להסביר מה בתמונה גרם לה לגלות את התשובה, ומתוך כך לדון על הנושא הקשור לתמונה.

נקודות לדיון והעמקה:

- הבנת המושג "זהות" בעולמם של תלמידים והביטויים המעשיים לכך (צורת לבוש, התנהגות, תרבות וכו').
- חשיבה על הסביבה בארץ שמשפיעה על הזהות וחשיבה על הגורמים הסביבתיים שאין ליהודים בתפוצות.
- מודעות למשמעות של אתגרים אלו על פיתוח הזהות של התלמידים.
- חשיבה על דרכים בהן ניתן לחזק / לעודד / לעזור.

תמונה ראשונה - אתגרים

תמונה המביאה למודעות ושיח את האתגרים שעומדים בפני הילדים בחו"ל לעומת המצב בארץ. החשיפה לאתגרים תביא לחשיבה על האחריות והשותפות ותביא להערכה כלפי הילדים העולים. חשוב לציין כי האתגרים נמצאים בחלק מהמקומות בחו"ל ובזמנים מסוימים, אך משפיעים רבות על התרבות, האווירה והזהות. התמונה מביאה חלק מהתמודדויות של זהות כמו כיסוי הכיפה בכובע ואוכל לא כשר. ישנן סוגיות נוספות שניתן להעלות על פי רמת הגיל כמו השפעה מתרבויות זרות, שירים, מראות לא מתאימים, זמנים מיוחדים אצל הגויים, נישואין ח"ו עם גויים ועוד.

שאלות:

- באיזה בית ספר הילדים היהודים שבחו"ל לומדים?
- מה המרחק שעברו הילדים היהודים עד שפגשו את הגויים?
- לאן הולכים הילדים שבארץ בזמן בחוץ הילדים היהודים מתמודדים?
- מי מהגויים פגע ביהודי?

תמונה שנייה - סיוע הדדי ישראל והתפוצות ברמה ציבורית

התמונה מביאה מודעות והעצמה של תחומי השותפות והעזרה ההדדית במצבים השונים בין יהדות התפוצות וישראל, כמו גם החשיבות הרבה שהיהודים מכל העולם נותנים לנושא חשוב זה.

החידות מבוססות על מקרים אמיתיים. שאלות:

1. לאיזה מקום בעולם שלחה מדינת ישראל סיוע בתקופת הקורונה?
2. באיזו שעה הסתיים הכנס "גשר על המחר" שעסק בקשר של ישראל ויהדות העולם?
3. מי מבין התיירים כבר ביקר פעם בארץ ישראל ומתי?
4. למה משמש חלק מהכסף שתורמים יהדות התפוצות עבור מדינת ישראל?

תמונה שלישית - קשרי ילדים ומשפחה - ישראל והתפוצות

התמונה מזמינה לחשיבה על דרכים פשוטות של שותפות ושמחה בקשר שבין ישראל תפוצות. כמו כן, בחשיבות ההשקעה והקשר בקליטת עליה מתוך ההערכה והבנה למציאות של יהדות התפוצות וחשיבות של השותפות והאחריות של היהודים בכל מקום בעולם.

שאלות:

1. מה השמות הפרטיים ושמות המשפחה של הילדים שמכינים את השלט "ברוכים הבאים" לעולים?
2. מה קנו לעוגה שהכינו לכבוד העולים?
3. לאיזה מקום בעולם שלחו את המכתב?
4. מה אבא של שירה מהארץ מתכוון ללמוד עם אבא של לירנה מארגנטינה?
5. על איזה מקום בעולם חוקרות, לומדות וכותבות הבנות?
6. באיזו תפילה ביום התפללו בסידור עבור כל יהודי העולם?

תשובות איור 1:

1. בית ספר "בית ישראל" מצוין בלוגו של דף הטיול שנקרע. הדבר מעורר שיח על המצב בחו"ל, בו יש בתי ספר ליהודים ובתי ספר לגויים, לימודים בשבת, מציינים זמנים מיוחדים של הגויים ועוד.
2. על צד הנייד מופיעה אפליקציה של צעדים ובה נמדדו 9030 צעדים. בלוח המודעות נכתב "הידעת? כל 3 צעדים של ילד שווים מטר". כלומר 9030 צעדים שווים ל-3.010 ק"מ! הדבר מעורר שיח על המרחק שילדים בחו"ל צריכים ללכת בשביל להגיע לבית ספר יהודי בחלק מהמקומות. יש מקומות שכלל אין בית ספר יהודי והילדים לומדים בבית מתוך מחשב.
3. על השעון בחו"ל מופיעה השעה 15:00. בלוח המודעות בישראל יש שלט: "טסים לחו"ל? חשוב לזכור שיש להפחית שעתים מהשעות שבארץ". אם כן, השעה בארץ 17:00. בלוח המודעות מצוין כי בשעה 17:00 יש תהילים. הדבר מעורר שיח על העיסוקים והאווירה של הילדים בארץ, הליכה לחוגים / תהילים, לימוד משותף, מול ההתמודדות והאווירה בחוץ לארץ בחלק מהמקומות בזמנים מסוימים.
4. הילד היהודי מלוכלך במכנסיו בבוץ. עקבות הבוץ מובילות אל הילד האמצעי. הדבר מעורר שיח על מקרים של אנטישמיות כלפי היהודים.

תשובות איור 2:

1. להודו. בעיתון מובאת כתבה של בית החולים AIIMS בהודו שזקוק לסיוע. באחת החבילות מצוין שם בית החולים, AIIMS - מעורר שיח על התרומה של היהודים במקרים קשים בעולם כמו רעידות אדמה, מגפות וכו'.
2. 20:58. בלוח הכניסה מצוין כי הכנס יתחיל עוד 00:58 שניות. השעון מראה על השעה 14:00. בפרסום על האוטובוס בחוץ מצוין שהכנס עורך 6 שעות.
3. אינה, בחנוכה תש"פ - על הדרכון הזרוק מצוין שם המבקרת אינה. על הסידור בצד מובאת הקדשה לאינה מחנוכה תש"פ. מעורר שיח על החשיבות בביקורים של תיירים המרגישים את הקשר אל ארץ ישראל ואל היהודים בארץ ועל התרומה הגדולה של היהודים שמדריכים ומקבלים בשמחה את התיירים (הזדמנות לחשוב על מיזמים עבור התיירים).
4. לביטחון מדינת ישראל - מצוין על התעודה בדוכן. מעורר שיח על חשיבות התרומה הכספית של היהודים מהתפוצות ועל תחושת הקשר והשייכות הנוצרת באמצעות הנתניה.

תשובות איור 3:

1. דוד ורצמן - לילד כתוב על החולצה "60 שנה לסבתא", ועל ברכון בסלון כתוב "מזכרת מיום הולדת 60 ליונה ורצמן, אלול תשפ"א". על התיק כתובה האות הראשונה של השם הפרטי ושם המשפחה ד' ו-ו'. ד' הוא דוד. אליהו תורג'מן - על הטוש שהילד מצייר כתוב תורג'מן, על התיק כתובה האות הראשונה של השם הפרטי ושם המשפחה א' ו-ת'. א' הוא אליהו. משה גרוס - על הסוודר הזרוק בצד מופיע השם משה. הדוגמא של הסוודר מתאימה למכנסיים של הילד. על התיק שעליו כתובה האות הראשונה מ', שם המשפחה הוא גרוס. רחמים שם טוב - על הכיפה מצוין השם רחמים, על התיק שעליו כתובה האות הראשונה של הילד ר', שם המשפחה הוא שם טוב. האיור מעורר שיח על ההתרגשות של העולים ועל ההכנה החשובה לקראת בואם של ילדים עולים.
2. בוטנים - על המקרר כתוב לא לשכוח להכין עוגה, ושם צריך משהו - תבקשו ממשה. בתיק של משה יש קבלה על סך 7 ₪. על השולחן במטבח מונחים חומרים לעוגה. המוצר שעולה 7 ₪ הוא בוטנים.
3. שלחו לטורקיה - על המכתב מצוין בול של מטבע מהעולם. ליד המחשב יש תמונה עם מטבעות עתיקים ומצוין המטבע של טורקיה. מעורר שיח על חשיבות יצירת הקשר המילולי - מכתבים, מייל, התכתבות עם ילדים בעולם. האיור מביא לחשיבה על הדרכים בהן ניתן ליצור את הקשר עם ילדים בעולם.
4. הלכות חנוכה וראש חודש. בצ'ט במחשב כתוב "ממשיכים ב- ג'?" בסלון בספריה כרכים של ספרי הלכה, וכרך ג' הוא בנושא חנוכה וראש חודש. מביא לשיח על הדרכים ליצירת קשר במציאות המשתנה, בה ניתן ללמוד במשותף, לחקור, לשחק וכו' גם מעבר לים. בנוסף החידה מביאה לחשיבה על השותפות של כל הגילאים במשפחה ביצירת הקשרים.
5. אתיופיה - הילדות עוסקות בלמידה על יהדות אתיופיה. בקלסר של הילדה על הספה מצוין "עליית שבט דן", במכתב של הילדה לחברה, היא כותבת שאחותה למדה שיתכן שהיהודים שעולים מאיופיה הם משבט דן.
6. תפילת שחרית - על השולחן הסידור פתוח בתפילת שמונה עשרה ב"שא נס לקבץ גלויותינו". על המקרר כתוב לא לשכוח לקחת את הכסף לחוג ציור לפני 12:00. הכסף עדיין שם, לכן מבינים שעדיין לא עברה השעה 12:00 ומדובר בתפילת שחרית. האיור מביא לשיח על חשיבות התפילה על אחינו היהודים בכל מקום שהם ועל התפילה לקיבוץ גלויות.

מהות המשחק

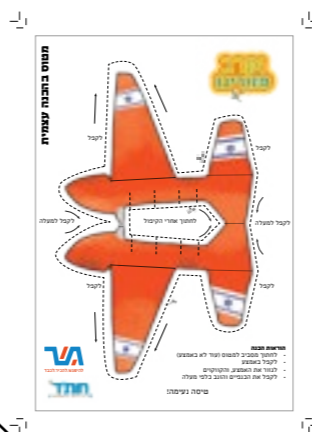
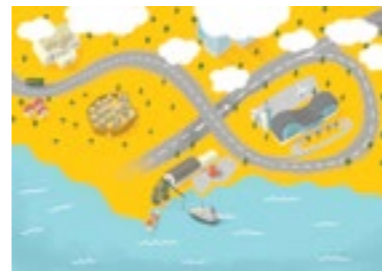
השאיפה הגדולה של עם ישראל היא הגעת כל יהודי העולם לחיות בארץ ישראל. על שאיפה זו אנו מתפללים שלוש פעמים ביום בתפילה שמונה עשרה, בברכת המזון ועוד. בהתייחסות הכוללת לנושא "יהדות התפוצות" אנו מביטים אל המציאות הקיימת כיום, תוך התייחסות אל היהודים במקומם - הבנת האתגרים, חשיבה על תחומי חיזוק וסיוע, שותפות ואחריות. בנוסף לכך נעצים בקרב התלמידים את השאיפה לקיבוץ גלויות ועידוד עלייה לארץ, תוך חשיבה על דרכים לחיזוק הקליטה של העולים בארץ, מתוך חשיפה למקורות התורניים הרבים העוסקים בתחום

מטרת המשחק

להעלות כמה שיותר מהר את שלושת העולים לארץ, להגיע למשרד הפנים ולהציע רעיונות עבור ילדים ומשפחות בארץ לחיזוק הקליטה של העולים, ובזכות זה לקבל את "תעודות הזהות".

אביזרים:

- 1 לוח "וקבץ פזורינו" (ארבעה מוקדים של התחלה לפי צבעים: כדורי ארץ, דרכונים, מקום שהעולים מחכים, משרד הפנים)
- 4 מטוסים בארבעה צבעים
- 2 דמויות של "עולים" בצבעים שונים
- 20 קלפי "דרכונים" - ציטוט של מקור תורני עם מילה חסרה
- 30 קלפי "כדורי הארץ" - מילים המשלימות את המקורות החסרים
- 4 לוחות של מקורות
- 12 תעודות זהות על פי הצבעים

הכנה:

גזירת פריסת המטוסים ופריסת הילדים על פי הקווקווים המתאימים וקיפולים כמסומן. גזירת הכרטיסים ותעודות הזהות.

מהלך המשחק:

מניחים על הלוח את קלפי הדרכונים וכדורי הארץ הפוכים במקומות המסומנים (ריבועים ועיגולים). כל שחקן מניח את המטוס שלו במקום המתאים בלוח לפי הצבע. התקדמות המטוס תלויה בהתאמה של "הדרכון", המקור התורני, עם המילה החסרה המופיעה ב"כדור הארץ". השחקן עומד על "כדור הארץ" בו מצוינת מילת השלמה לאחד הפסוקים המופיעים בכרטיסי הדרכון הפוכים שעל הלוח. השחקן צריך לנחש באיזה "דרכון" מופיע הציטוט ולהרים אותו. במידה והשחקן הרים את ה"דרכון" המתאים הוא מתקדם אל כדור הארץ הבא ומנסה להרים "דרכון" נוסף". במידה ולא הרים את ה"דרכון" המתאים - התור עובר לשחקן הבא. בתום סיבוב, השחקן מקבל דמות של "עולה" למטוס שלו ומניח אותו על המטוס. שחקן שסיים שלושה סיבובים, והעלה שלושה "עולים" צריך להגיע ל"משרד הפנים". על-מנת לקבל את "תעודות הזהות" במשרד הפנים על השחקן להציע לחברים שלושה הצעות עבור ילדים ומשפחות בארץ לחיזוק קליטת העולים (הכנת ארוחה לשבת הראשונה, סיוע לילדים ללמוד עברית ועוד).

נקודות לדיון בכיתה / בקבוצה:

- משמעות הגאולה כשכל עם ישראל בארצו (ניתן להרחיב על תקופות בעם ישראל שכל עם ישראל היה בארץ).
- המשמעות של המקורות הרבים הקשורים לתפוצות ולקיבוץ גלויות.
- העמקה סביב חיזוק הקשר עם העולים לאחר הגעתם לארץ, בחינה של מצוות התורה היכולות להעמיק ולחזק קשר זה.
- משמעות הפעולות שלנו כיום בקליטת העולים.

